

Vlašić i Visoko **20. - 22. 04. 2019. (Uskršnji vikend)**

Vlašić je planina u srednjoj Bosni. Prostire se u općini Travnik. Njegov je najveći vrh Paljenik 1.933 m. Vlašićka visoravan je visoka 1.300 m, a poznata je po glasovitoj tradiciji spravljanja vlašićkog sira, kao i turizmu na Babanovcu, gdje se vremenom etablirao novi bosanskohercegovački centar zimskog turizma. Na planini Vlašiću izvire rijeka Ugar.

Vlašićka visoravan počinje kod vrha Ljute grede. Ka jugu se prostire golemi travnjak sa sočnim livadama prema Vlaškoj gomili i Paljeniku. Brojna stada (dželepici) ovaca pasu po tim livadama od ranog proljeća do kasne jeseni.

Visoko se nalazi u srednjem dijelu Bosne i Hercegovine. Područje Visokog nekad je bilo centar srednjovjekovne države Bosne. Visočke piramide su trenutno naučna teorija istraživača Semira Osmanagića koja tvrdi da se nedaleko od grada Visokog nalazi više piramida izgrađenih ljudskom rukom u davnoj prošlosti. Istraživanja u cilju dokazivanja ove teorije počela su 14. travnja 2006. godine.

Polazak: u subotu u 06:00 sa željezničkog kolodvora ili prema dogovoru

Povratak: u ponedjeljak u večernjim satima

Plan:

- 20.04. vožnja od Siska do planinarskog doma "Erik Brandis" uz usputna stajanja (možemo otići na ćevape u Jajcu). Dolazak u dom predviđen je u popodnevnim satima. Aktivnija grupa može otići do kapelice Gospe Snježne koja se nalazi 2 sata hoda od doma u prelijepoj borovoj šumi. Iznad kapelice nalazi se jedan od najljepših vidikovaca na Vlašiću. Ostali se mogu opustiti u bližoj okolici doma.
- 21.04. nakon doručka podijeliti ćemo se u dvije skupine. Grupa koja je jača kondicijski odraditi će zahtjevniju kružnu turu u trajanju od oko 6 sati hoda, od Galice do Paljenika 1943 mnv, najvišeg vrha na Vlašiću. Na turi će se obići Paklarske stijene u smjeru Devečana do kojeg imamo oko sat vremena hoda. U planinarskom domu na Devečanima, 1 763 mnv, moguća je kraća okrjepa uz čaj od vlašićkih trava ili što drugo, pa ćemo nastaviti smjerom uz izvorsku vodu Devečani prema Paljeniku najvišem vrhu Vlašića. S Paljenika ćemo ići u smjeru Paklarskih stijena s kojih se vide, za vrijeme dobre vidljivosti, Zenica, Travnik, Paklarevo, cijela Lašvanska dolina, plato Galica i zahvat izvorske vode Devečani.

Druga grupa za koju je ova tura kondicijski prezahtjevna, može se pridružiti jačoj grupi do doma na Devečanima, gdje se može i duže zadržati, ili može obići vidikovac iznad kapelice Gospe Snježne, po izboru.

- 22.04. nakon doručka napuštamo dom na Vlašiću i vozimo se u Visoko, udaljeno 80 km. U Visokom imamo grupni razgled piramida, podzemnih tunela i muzeja s vodičem, u trajanju od 4 - 5 sati. Tko se ne želi pridružiti grupi, može piramide razgledavati samostalno.

Dokumenti: Osobna ili putovnica, zdravstvena i planinarska iskaznica

Prijevoz: Automobilima. Prijeći ćemo oko 700 km. Benzin i cestarine koštati će oko 600 kuna po autu.

Uobičajeno je da troškove vožnje dijele suvozači, pa bi na 4 osobe po autu to iznosilo oko 200 kuna po osobi (vozač ne sudjeluje u troškovima).

Smještaj: Planinarski dom "Erik Brandis" u kome ćemo biti smješteni jedan od najljepših u BiH - ima 47 ležajeva za spavanje, noć košta za planinare 12, a za ostale građane 15 konvertibilnih maraka.

Dom je smješten na prijekoju Galica, koja je srce Vlašića. Jednako je lijepa i zimi i ljeti. S nje se pruža imponzantan pogled na Travnik i Lašvansku dolinu.

Prehrana: U vlastitom aranžmanu, na planinarenju iz ruksaka, a kasni ručak/večera u domu po dogovoru s našim domaćinom.

Zahtjevnost izleta: podijeliti ćemo se u grupe. Planinari u dobroj penjačkoj kondiciji mogu odraditi dužu turu, a kome je to previše može odabrati između više varijanti jednako zanimljivih a manje napornih tura.

Ukupni troškovi: - u slučaju popunjenosti automobila, prijevoz oko 200 kuna po osobi

dva noćenja u planinarskom domu 100 kuna

četverostani razgled piramida u Visokom s vodičem 12,5 eura

Prijave: Srijedom na sastancima društva ili telefonom Editi Ciglencečki na 099/6777-208. Kod prijave navesti da li ste vozač i da li ćete voziti svojim autom.

Zanimljivosti:

Planinarski dom u kojem ćemo noćiti nazvan je po Eriku Brandisu, isusovcu koji je svaki dan iz Travnika išao na Vlašić za vrijeme proljeća i ljeta i istraživao biljke. Iako je rođen negdje između Graza i Maribora, u

Austrougarskoj, Brandisu je bio draži siromašni narod u Bosni nego bečka vlastela.

Brandis je osnovao travničku gimnaziju, danas KŠC Petar Barbarić, a 13.013 biljaka koje je otkrio na Vlašiću danas su u Zemaljskom muzeju u Sarajevu. Njegovo najpoznatije otkriće je Rosa Brandis, odnosno, vlašićka ruža koja kada se snese u Travnik, na manjoj nadmorskoj visini dobije bodlje, dok ih na Vlašiću nema.

Nedavno su na Galici boravili znanstvenici iz Poljske koji su otkrili kako je više od 10 tisuća ptica preletjelo Vlašićem u jednoj rujanskoj večeri u razdoblju od 21 do 23 sata.

U preletu preko Vlašićke gromile vidjeli su čak i bjeloglavog supa. To je područje glavni prelet ptica selica prema Jadranu. Ptica Galica, iz porodice kosa sa žutim kljunom i crvenim nogama gnijezdi se u Paklarskim stijenama, a onda ljeti ide u Mostar. Jastrebovi, orlovi i sove ptičja su svakodnevica Vlašića.

Bosanska dolina piramida je najveći svjetski kompleks piramidalnih građevina. Sastoji se od Bosanske piramide Sunca (Visočica) koja je, s visinom od više od 220 metara, znatno viša od Keopsove piramide, zatim Bosanske piramide Mjeseca (Plješevica) visoke 190 metara, Piramide bosanskog Zmaja (Buci) od 90 metara, te obrađenih uzvišenja Hrama Majke Zemlje (Krstac) i Piramide Ljubavi (Cemerac).

Piramide Sunca, Mjeseca i Zmaja formiraju pravilan jednakostraničan trougao s međusobnom udaljenošću vrhova od 2.170 metara. Orijentacija stranica svih piramida je pravilna, prema kosmičkom sjeveru. U Zaključcima Prve međunarodne naučne konferencije o Bosanskoj dolini piramida u kolovozu 2008. pedeset pet vodećih svjetskih stručnjaka iz 13 zemalja je zaključilo da su "bosanske piramide arheološki fenomen kojeg treba intenzivno istraživati."

Georadarska i termalna snimanja piramida su potvrdila postojanje prolaza i prostorija unutar piramida.

Analize uzoraka blokova s Bosanske piramide Sunca na institutima za materijale u BiH, Francuskoj i Italiji su pokazale da je riječ o betonu najbolje kvalitete, kojim je prekrivena piramida. Prema radiokarbonskim analizama provedenim 2011. u Poljskoj i pedološkim analizama (2006.) bosanske piramide su građene prije više od 10.000 godina. Podzemni labirint ispod Visokog se pruža desetine kilometara i sastoji se od prolaza, prostorija i vjestačkih podzemnih jezera.

Istraživanja su započeta u travnju 2005. kada je antropolog dr. sci. Semir Osmanagić postavio hipotezu o postojanju kompleksa piramida i mreže podzemnih tunela, a nastavljena 2006. formiranjem neprofitne Fondacije "Arheološki park: Bosanska piramida Sunca". Danas je ovo istraživanje najveći svjetski arheološki projekt koji privlači desetine tisuća turista u Visoko (BiH) svake godine.

